

Danska grisbönder ser liten risk för smitta

Utbrottet av afrikansk svinpest riskerar att slå hårt mot svensk grisindustri när flera länder stoppar importen. I Danmark – där grisarna är en miljardindustri – är man inte lika oroliga.

Förra veckans utbrott i Fagersta av virussjukdomen afrikansk svinpest slår hårt mot exporten av svenskt griskött.

Sydkorea, Filippinerna, Japan, Australien, Armenien och Ukraina är bland de länder som hittills stoppat importen, rapporterar Ekot.

– Vi ser att det här kommer få stora konsekvenser under en lång tid. Vi gör initialt en uppskattning om att det här leder till uteblivna intäkter på omkring 50 miljoner kronor, säger Magnus Därth, vd för branschorganisationen Kött-och charkföretagen, till Ekot.

Förra året producerades 254 000 ton griskött i Sverige och enligt Jordbruksverket gick 30 000 ton gick på export. Enligt branschorganisationen är ungefär hälften av exporten nu stoppad.

Totalt har 13 fall av afrikansk svinpest konstaterats i och runt Fagersta, enligt Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA. Sökan- det efter ytterligare döda och sjuka vildsvin i området väntas fortsätta i månader. Sveriges riksveterinär Erika Chenais har uppgett att det kan ta år innan smittspridningen är under kontroll.

1981 beslutade riksdagen att de få vildsvinen som då fanns i landet (något hundratal) skulle utrotas med undantag av en mindre population om 50–100 individer vid Tullgarn söder om Södertälje. Naturvårdsverket fick uppdraget att följa utvecklingen.

Men riksdagen svängde och klubbade vid decenniets slut att vildsvinet trots allt tillhör den svenska faunan. Trots att popula-

tionen minskat de senaste åren till följd av intensiv jakt uppskattar Naturvårdsverket att det i dag finns mellan 210 000 och 240 000 vildsvin i Sverige.

Sverige sticker ut som det enda nordiska land med en vildsvinspopulation att tala om.

– Ingen av de andra länderna har egentligen någon gräns mot en vildsvinspopulation, säger Anders Broby, handläggare på Naturvårdsverket, till SvD.

Danmark bestämde sig trots det för att gå en annan väg – och de såg till att handla resolut.

I juli 2021 kunde danska Naturstyrelsen gå ut med att det sista vildsvinet i landet hade fällts.

Detta efter att Folketinget tre år tidigare förklarat krig mot svinen – samtliga skulle skjutas av.

Inte för att de var så många i sig; i början av 2018 uppskattade man antalet till 100–150 vildsvin, utan av rädsla för den afrikanska svin- pesten vars förekomst blivit allt vanligare i Europa.

Under senare år har dock rädslan för afrikansk svinpest medfört krav på en nollvision. Följderna riskerade annars att bli katastrofala.

För danskarna älskar sin fläskfilé och sitt bacon, och grisuppfödningen är en mångmiljardindustri. Produktionen ligger stadigt

De danska lantbrukarnas branschorganisation bedömer risken som liten att svinpestens ska sprida sig till landet. Foto: Krister Hansson/Aftonbladet/TT

på runt 30 miljoner grisar årligen. Knappt hälften går på export.

– Deras svinindustri är vad skogsbruket är för vår handelsbalans, säger Anders Broby på det svenska Naturvårdsverket.

De danska lantbrukarnas branschorganisation Landbrug & Fødevarer bedömer risken att den afrikanska svinpestens som konstaterats i Sverige ska sprida sig dit som liten.

– Den främsta orsaken är att vi inte har några vildsvin här i Danmark, säger Landbrug & Fødevarer chefsveterinär Jens Munk Ebbesen till Ekot.

Men trots att man byggt stängsel mot den tyska gränsen kan danskarna inte vara helt säkra. Vildsvinen har hittat listiga sätt att fortsätta gäcka landets myndigheter och bönder.

Det främsta skälet stavas Flensborgfjorden mellan Danmark och Tyskland, som på sina smalaste ställen är 100 meter bred – en sträcka som ett vildsvin klarar att simma. De upprättade stängslen är dessutom försedda med mindre öppningar så att småvilt kan passera.

En knapp månad efter att landets myndigheter förklarat Danmark fritt från vildsvin skymtades ett exemplar på en åtelkamera. Sedan dess har de regelbundet setts i gränsområdet, även om någon population inte fått fäste.

Anders Broby på Naturvårdsverket tror inte att det svenska utbrottet kommer sprida sig utomlands.

– Det vi har fått i Sverige ett punktutbrott. Det kan vara smutsiga skor eller mest sannolikt en kormacka eller annat som är slängd. De har man lyckats på bort på andra ställen i Europa. Vi har varit förberedda på detta, därför har man satt in allting snabbt.

Alexander Hultman
alexander.hultman@svd.se